

Nr 340

Eana- ja meahccedoalloministeriija ášahus boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága ollášuhttimis

Addojuvvon Helssegis čuoŋománu 11 beaivve 2001

Eana- ja meahccedoalloministeriija mearrádusa mielde ášahuvvo 21. beaivve ođđajagimánus 2000 addojuvvon boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága (45/2000) 64 § mielde:

1 §

Heivehansuorgi

Dán ášahusa heivehallojuvvo go miedehit ja máksit boazodoalu- ja luondduealáhusaid ruhtadanlágas oaivvilduvvon doarjaga ja stáhtaloana. Jus ii eará láhkai maŋŋelis máinnašuvvo de dát ášahus heivehuvvo sihke nášuvnnalaš doarjagii ja Eurohpá uniovnna oasseruhtadan doarjaga oasseruhtadanoassái ja nášuvnnalaš oassái.

2 §

Doarjaga ohcan

Doarjaga galgá ohcat eana- ja meahccedoalloministeriija doarjaga váras nannejuvvon skoviin. Jus doarjjaohcamus lea dahkkojuvvon eará láhkai girjjálaččat, de doarjaga miedeheami eaktun lea, ahte ohcamuš dievasmahttojuvvo áššáigullelaš skovi deavdimiin dahje galgá addit skovis jerrojuvvon dieduid ja čatnašumiid eará lahkái girjjálaččat. Ohcci, su ovddasteaddji dahje váldegirjjálaš galgá vuolláičállit ohcamuša. Ohcamuššii galgá laktit čuvvosiid, mat leat logahallojuvvon ohcanskovi deavdinrávvagiin.

Doarjaga eavttuid nuppástuhttima dahje doarjaga sirdima guoski ohcamuš galgá guđdojuvvot doarjaga miedehan eiseváldái ovdal go doarjja lea ollásit máksojuvvon dahje dorjojuvvon lotnii gullevaš doarjja lea máksojuvvon dahje gollan. Lotnii gullevaš doarjaga eavttuid nuppástuhttima guoski ohcamuššii galgá leat loana miedehan loatnalágádusa miehtan eavttuid nuppástuhttimii.

3 §

Váilevaš dahje feaillalaš ohcamuš

Doarjaga ii oaččo miedehit, jus ohcamuš ii leat devdojuvvon ja čuvvosat laktojuvvon nu, ahte doarjjaeavttuid ollášuvvan sáhtá sihkkarastot.

Váilevaš dahje feaillalaš ohcamuš hilgojuvvo, jus ohcci ii dievasmahte dahje divo feailla sutnje várrejuvvon govttolaš mearreáiggis.

4 §

Doarjaga almmolaš miedehaneavttut

Doarjaga ii lassedoarjaga vuhtii válddetkeahtá miedehuvvo, jus seamma ohccái lea seamma dárkuhussii juo miedehuvvon ja máksojuvvon doarjja. Jus ohcci ii leat ollášuhtán daid doaimmaid, masa doarjja lea miedehuvvon iige doarjaga máksin leat vel álggahuvvon, doarjja sáhtá ođđa ohcamuša vuodul miedehuvvot, jus ohcci ovdal ođđa ohcamuša giedahallama lea girjjálaččat almmuhan doarjaga miedehan eiseváldái, ahte luohpá doarjagis, mii lea juo miedehuvvon.

Jus proševtta dahje doaibmabiju ollášuhttin gáibida eará eiseválddi lobi, doarjaga oažžu miedehit ovdal dán lobi miedeheami dušše erenomáš sivain.

Doarjjaohcamuša giedahaladettiin galgá fuolahit, ahte dasa čujuhuvvon ruđat geavahuvvojit daidda proševttaide ja doaibmabijuide, maiguin beaktileamosit ollášuhttojuvvo ruhtadanlága ja vejolaš prográmma ulbmiliid ollášuvvama.

Doarjaga prosentuálalaš mearri rehkenastojuvvo ássanvisttiid vuhtii válddetkeahtá golus, mas ii leat árvvulassivearru mielde.

5 §

Doarjaga miedeheapmi

Doarjjaohcamuššii addojuvvo dábálaččat okta mearrádus. Doarjjamearrádus sáhtá sisttisdoallat juogo dušše doarjaga miedeheami, lotnii gullevaš doarjaga miedeheami dahje guktuid. Jus seamma heave lea ohccojuvvon doarjagiid, maid eavttut leat earáláganat, doarjagiin galgá dahkat sierra mearrádusaid.

Doarjja, mii gullá stáhtalotnii ja miedehuvvo vuosttažettiin reantoovdun nu, ahte doarjja jeavdalaš dikšumiin reahkká oppa loatnaáigái. Friijajagiid oanádusmávssuide sáhtá miedehit dušše dalle, jos dat doarjaga maksimála meari badjel mana-keahtá lea vejolaš, goittotge eanemustá golbma friijajagi. Friijajagit miedehuvvojit oppalaš jahkin. Reantodoarjjaloana doarjja sáhtá sisttisdoallat dušše reantodoarjaga.

Doarjaga ii oaččo miedehit tanama skáhppomii dakkár oaččungirjiid vuodul, mas lea eaktu burgimis. Doarjaga sáhtá goittotge miedehit, jus burgineaktu guoská gávppi burgima gávpehatti, dahje dan oasi maŋŋoneami dihte ja jus gávpehaddi máksojuvvo ollásit maŋimustá loana loktema oktavuodas.

Go Nuorra ealáhusa hárjeheaddjái miedehuvvo álggahandoarjja, de lotnii gullevaš doarjja galgá vuosttažettiin miedehuvvot dálus skáhppomii ja easkka dan maŋŋa luovosopmodaga skáhppomii.

6 §

Doarjjamearrádusa diedut

Mearrádusas galget leat ainjuo čuovvovaš diedut:

- 1) doarjaga oažžu namma ja čujuhus;
- 2) prošeakta dahje doaibmabidju ja doarjaga ulbmil;
- 3) prošeavtta dahje doaibmabiju olláshuhttinguovlu;
- 4) doarjaga mearri;
- 5) dohkkehahhti golut ja doarjaga prosentuálalaš oassi daiguin;
- 6) prošeavtta dahje doaibmabiju olláshuhttináigodat;
- 7) doarjaga geavaheapmai guoski eavttut;
- 8) doarjaga máksima áigečuokkis ja gáibádusat;
- 9) eaktu doallat ráhkadusinvesteremiid čuohcagiid áššálaččat dáhkadusa vuolde, dassáži go dan dárkkuhussii miedehuvvon loatna lea máksojuvvon dahje ollásit geavahuvvon.
- 10) doarjaga čuovvumii gulli gáibádusat ja doarjaga gohchimii gullevaš eavttut;
- 11) eará vejolaš eavttut, mat gullet doarjagii.

7 §

Doarjaga máksin

Nuorra eanadoalli vuhtii válddetkeahtá doarjaga máksima galgá ohcat eana- ja meahccedoalloministeriija áššáigullevaš doarjaga máksima váras nannejuvvon skoviin, mii doaimmahuvvo doarjaga oažžui doarjaga miedehanmearrádusa mielde. Ohcamuššii galgá laktit ohcanskovi deavdinrávvagis namuhuvvon čuvvosiid.

Boduopmodaga skáhppomii miedehuvvon doarjja máksojuvvo eanemustá guovtti oasis ollášuvvan skáhppomiid mielde. Máksinearit bohtet ollášuvvan skáhppomiid mielde. Doarjagis oažžu máksit ain eanemustá doarjjaproseantta čuovvu meari skáhppojuvvo boduopmodaga hattis. Máksinohcamuššii laktojuvvon máksinkuitte kopiijas galgá oidnot, ahte skahppojuvvo boduopmodat vástida doarjjamearrádusas almmuhuvvon fáldalaga.

Fitnodagaid ovddideapmai miedehuvvon doarjja máksojuvvo eanemustá golmma earis ja fitnodaga álggaheapmai miedehuvvon doarjja máksojuvvo bealle jagi áigge siste máksojuvvon bákkáid sturrosaš eriiguin kaleandarjahkodagain eanemustá guovtti earis. Guđege beallejagiáigodaga eari máksima galgá ohcat maŋimustá golmma mánu siste áššáigullevaš beallejagiáigodaga nohkamis.

8 §

Eanaoastinloana lokten

Eanaoastinloana oažžu loktet eanemustá guovtti earis. Loana loktema eaktun lea bargofápmo- ja ealáhusguovddáža addán duodaštus das, ahte loahpalaš luobahangirji vástida doarjjamearrádusa ággan lean loabahangirji árvalusa dahje ovdasoahpamuša dahje, ahte loahpalaš áššegirji earru lea smávis iige dat livčče váikkuhan doarjaga miedeheapmai. Loatnalágádussii galgá čájehit bargofápmo- ja ealáhusguovddáža dárkkistansteampaliin nannejuvvon originála loabahangirji. Steampalastojuvvon loabahangirji kopiija galgá laktit loatnaáššegirjiide.

Loana vuosttas earri lea loktemis jagi siste ja maŋimuš earri guovtti jagi siste doarjaga miedeheamis. Loatnaváriid galgá seammas geavahit gávpegirjiis sohppojuvvon loatnadohkálaš gávpesupmi máksimii sihke loanaid, maid galgá máksit eret ja vástidan dihte váldon loanaid, máksimii. Loana oažžu goittotge máksit loanaoažžui, jus loatnaduvvon gávpesupmi lea máksojuvvon ovdal loana loktema. Jus loatnaduvvon gávpesupmis lea máksojuvvon dušše oassi, de loana oažžu máksit loanooažžui

daid osiin go loatnaduvvon gávpehattis máksojuvvon oassi manná loatnaduvvon gávpehatti badjel ja loana erohusa vástideaddji meari. Loana loktema eaktun lea goittotge, ahte dallui dahje viidodahkii leat juo ovddežis losáhusat eananguovloealáhusaid ruhtadanlága (329/1999), bozodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága dahje seammassullasaš ovd-dit láhkaásaheami bokte miedehuvvon loanat ja stáhta vuovdindássedeamit sihke eanadállodoalu (657/1966) vuohkásaš stáhtat vuovdindássedeamit reanttuiguin máksojuvvot semmas ruovttoluotta ovta earis.

Loana oážžui máksojuvvon eanaoastinloana loktema eaktun lea, ahte loan oážžu čájeha loatnalágadusa loatna- áššegirjiide čuovusin máksinduodástusa das, ahte loatnadohkkálaš gávpehaddi lea máksojuvvon vuovdi dahje su mearredan kontui dahje máksinduodástusa loana máksimis. Seammassullasaš duodástusaid galgá laktit loatnaáššegirjiide, go loktejuvvon loanain máksojuvvot daddjon gávpehaddeearit.

9 §

Huksema ja barggu čadaheami guoskevaš loana lokten

Huksemii ja eará barggu čadaheapmai miedehuvvon investerenloana sihke ássanloana oážžu loktet eanemustá viđa earis. Loatna ja dan vuosttamuš earri lea loktemis jagi siste doarjjamearrádusa addimis.

Loana vuosttamuš ja mañimuš earri galgá leat unnimustá 20 proseantta loana mearis. Loana oážžu hávil loktet easkka ráhkadusa gárvvásmuvvama maññá. Go lokte loana eriin, de eari oassi ii oáččo leat stuorát go ráhkadusa ovdánandássi. Mañimuš earri máksojuvvo goittotge easkka ráhkadusa ollislaš gárvvásmuvvama maññá.

10 §

Bođuopmodatloana lokten

Bođuopmodaga skáhppomii miedehuvvon investerenloana oážžu loktet eanemustá guovtti earis. Loana galgá loktet ollásit jagi siste doarjaga miedeheamis. Dakkár dilis, ahte bođuopmodaga ii sáhte skáhppot ovdalgo huksenbargu, mii gullá seamma proševtta oktavuhtii, lea gárvvásmuvvan, bođuopmodaga skáhppomii miedehuvvon loatna lea loktemis mañimustá golmma mánu siste das, go huksemii miedehuvvon doarjaga mañimuš eari máksima galgá ohcat dahje seamma dárkkuhussii miedehuvvon loatna galgá loktejuvvot dahje dan

loktenlobi galgá ohcat dahje, jus doarjja huksemii ii leat ohccojuvvon, doarjaga mañimuš eari máksima livčče galgan ohcat, jus huksen livčče dorjojuvvon seammaáigasaččat go bođuopmodaga skáhppon.

Dat, mii 1 momeanttas lea ásahuvvon, heivehuvvo maiddá dakkár nuorra ealáhusa hárjeheaddji lotnii, mii lea miedehuvvon bođuopmodaga skáhppomii

11 §

Loktenlohpi

Jus lotnii gullevaš doarjja lea miedehuvvon oaseruhtadeapmin, ovddabealde 9 ja 10 §:as oai-vvilduvvon loanaid loktemii loana oážžu galgá čájehit loatnalágádussii bargofápmo- ja ealáhusguovddáša mearrádusa das, ahte loana loktema gáibádusat gávdnojit. Ozadettiin loktenlobi bargofápmo- ja ealáhusguovddášis galgá čájehit eana- ja meahccedoalloministeriija ásahusain mearreduvvon čilgehusaid. Loktenlobi galgá ohcat mañimustá mánotbaji ovdal go ohcamušas oai-vvilduvvon eari loktenáigi nohká. Loktenlobi guoskevaš ohcamuš galgá giehtadallovot guovtte vahku áigge ohcamuša johtui bidjamis.

Loktenlohpi ii miedehuvvo mañjonan iige váilevaš ohcamuša vuodul. Ovdal mearreáigge gollama dahkkojuvvon ohcamuša mearreáiggi loana loktemii ja loktenlobi ohcamii sáhtá guhkedit, ii goittotge eanet go golbma mánu. Loktenlobi sáhtá ohcat semmas go ohccojuvvo doarjaga máksima.

Loana oážžu 8—10 §:as ásahuvvon mearreáiggiid easttetkeahhtá loktet, jus mearrádusa fámusorronáigge dahje loktenlobi guoskevaš hilgojun mearrádusas dahkkon váidaga dihte doarjjamearrádusa sáhtá duodástit leat fámus dahje loktema gáibadusaid ollášuvvan.

Bargofápmo- ja ealáhusguovddáš dahje eana- ja meahccedoalloministeriija diehtobálvalanguovddáš almmuha loatnalágádussii, goas loana ii šat oáččo miedehit dahje loktet.

12 §

Lotnii gullevaš doarjaga gollan

Stáhtalotnii gullevaš doarjja álgá gollat semmas, go loatna loktejuvvo. Reantoovdun miedehuvvon doarjjá gollá loktenbeaivvi rájes. Friijajahkin dahje –jagiin miedehuvvon doarjja lohkojuvvo geavahuvvon, go loatnamearis kuitejuvvot friijajagi dahje –jagiid oanádusat máksojuvvon ovdal dan earrebeaivvi, go vuosttas oanádus muđuid livčče galgan máksojuvvot. Huksemii miedehuvvon loanain dát loana dahje dan vuosttas eari loktema čuovvu golmma

mánu loatnajagi vuosttas earrebeaivi dan mielde go loaana oanebeami álgimis lea mearreduvvon doarjja-mearrádusas. Bođuopmodatloanain dát lea loktema čuovvu goalmmat earrebeaivi.

Loatnalágádus galgá golbma vahku ovdal almmuhit eana- ja meahccedoalloministeriija diehtobálvalanguovddášii daid loanain ja friijajagiin, maid galgá kuitet ovdal daid earrebeaivvi.

13 §

Doarjagiid čuovvun

Bálgosiid ovtastupmi galgá jahkásaččat 31.10 rádjai doaimmahit eana- ja meahccedoalloministeriija eanadoalloossodaga vuoigatvuohta- ja dálloalloáššiid ovtadahkii čilgehusa boazodoallojagis njuvvojuvvon bohccuin ja eallobohccuin sihke boazodoallojagi áigge buvttaduvvon boazobiergomearis.

Eana- ja meahccedoalloministeriija diehtobálvalanguovddáš galgá addit eana- ja meahccedoalloministeriijai guđege jahkenjealjádassas čuovvovaš mánu 15. beaivvi rádjai ráportta dan bottus máksán doarjagiin ja loanaid reantoovdduin.

14 §

Doarjaga váikkuhusárvoštallan

Ohcci galgá addit stáhtaráđi ásaheami 94 §:as oavvilduvvon gohcima ja váikkuhahttivuoda árvoštallama dihte dárbbaslas dieduid sihke ohcamušas ja doarjaga miedeheami guoskevaš mearrádusas oavvilduvvon vugiin doarjaga mañimuš eari máksima ozadettiin. Dieduid galgá čuovvuma várte addit vel guovtti jagi geažes doarjaga mañimuš eari máksimis, jus doarjja lea miedeheuvvon unni- mustá 15 000 euro.

Ovddidan- ja dutkanprošeavttaide guoskevaš čuovvundieduid galgá addit prošeavtta olláshuhtima áigge jahkebeali gaskkaid sihke doarjaga mañimuš eari máksima ozadettiin.

15 §

Prošeavtta dahje doaibmabiju registeren

Bargofábmo- ja ealahusguovddáš dahje, jus eana- ja meahccedoalloministeriija vuostáiváldá ohcamuša, dárbbu mielde ministeriija vurke ohcamušas diehtortnegii čuovvovaš dieduid:

- 1) ohcci identifiseren- ja oktavuohtheadieduid;
- 2) doarjjaohcamušas lean prošeavtta dahje čuozahaga guoski dieduid;

3) ohccojuvvon doarjaga hápmi ja mearri;

4) prošeavtta dahje doaibmabiju bušeahhta ja ruhtadanplána;

5) ohcamuša vejolaš prográmmii laktášuvvan;

6) ohcamuša giedahallama ja mearredeami sihke ohcamuša vuodul miedeheuvvon doarjaga máksima ja gohcima guoskevaš dieduid; sihke

7) dárbbu mielde muttus 1-6 máinnašuvvon dieduid sullasaš ohcamuša giedahallamii dárbbaslas dieduid.

Dieduid sáhtta vurket kodahámis eana- ja meahccedoalloministeriija dárbbu mielde nannejuvvon kotalogahallama mielde.

Ovdelis 1 momeanttas oavvilduvvon diehtortnegii vurkejuvvon diehtui sihke eananguovloealahusregistarii muđuid vurkejuvvon dieđu geavaheami ohcamuša giedahaladettiin ja doarjaga mávssettiin heivehuvvo, dan maid eananguovloregisttaris addojuvvon lágas (1515/1994) ásaheami.

Registarii oázžu vurket ja vurkejuvvon dieduid rievdadit dušše olmmoš, geasa lea addojuvvon áššáigulleaš vuoigatvuohta registara geavaheami.

Boastut registerejuvvon dieđu galgá divvut. Registarii galgá báhcit merkejupmi originála diedus, divvuma sisdoalus, divvujeaddjis ja divvuma áiggis.

Registerejuvvon dieđu ii oáččo rievdadit dan dieđu vuostá, mii lea merkejuvvon ohcamušáššegirjái dahje dan čuvvosii, mearrádussii dahje máksináššegirjái.

16 §

Áššegirjiid seailluheapmi

Doarjjaohcamuš ja dasa gullevaš áššegirjiid seailuhuvvojat bargofábmo- ja ealahusguovddášis nu mo almmolaš áššegirjiin lea ásaheami. Doarjjaohcamušii vejolaččat gullan loatnaohcamuša galgá máhcahit doarjjaohcamuša dieđiheami oktavuodas loatnalágádussii. Jus rehketdoalu guoskevaš ásaheami ii eará daddjo, de loatnalágádusat galget seailuhit boazodoalu ja luondduealahusaid loatnadoaimmas, mii lea ruhtadanlága mielde, šad- dan áššegirjiid

17 §

Loatnalágádusat ja guovddášruhtalágádusat

Boazodoalu ja luondduealahusaid ruhtadanlága 3 §:as oavvilduvvon loatnalágádusaid. Guovddášruhtalágádusaid ja ruhtadeami bálvalanfitnodagaid olis čuvvojuvvo dan, maid dain lea ásaheami eananguovloealahusaid ruhtadanlágas oavvilduvvon

ruhtadanlágadusain ja guovddášruhtalágadusain addojuvvon eana- ja meahccedoalloministeriija ásahusas (947/2000).

18 §

Erenomáš njuolggadusat

Mávsekeahtes doarjaga sáhtta sirdit olbmui, guhte deavdá doarjaga miedeheami gáibádusaid. Sirdin ohccojuvvo dego ođđa doarjja.

Čielggadusa barggu dahje prošeavtta ovdáneamis plánaid mielde sihke huksendoarjaga máksingáibádussan lean válmmašvuoda muttu guoskevaš duodaštusa sáhtta almmá sierra dohkkeheami addit prošeaktahámi mielde bargofápmo- ja ealáhusguovddáža huksenmeašttir dahje sullasaš huksenáššedovdi, gieldda huksenmeašttir dahje eará olmmoš, man gielda lea dohkkehan dahkat áššáigulleaš ráhkadusgohcima. Čáhcedikšunbargguid

Helssegis čuoŋománu 11 beaivve 2001

Eana- ja meahccedoalloministtar *Kalevi Hemilä*

bealis čielggadusa sáhtta addit dan lassin guovllu birasguovddáža áššáigullavaš eiseváldi dahje birasguovddáža váldegirjjálaš eará ámmátolmmoš.

Doarjaga ruovttoluotta mávssahettiin galgá mearrádussii sirret EO:a oasi doarjjamearis. Mearrádusas, mas loatnalágádus mearreduvvo cealkit eret stáhtaloana, galgá sierra daddjot, ahte mávssahuvvogo reantoovdun máksojuvvon doarjja ruovttoluotta loana oažžus.

Doarjjaohcamuššii vejolaččat laktojuvvon loatnaohcamuš galgá máhcahuvvot doarjjamearrádusa diediheami oktavuodas loatnalágádussii

19 §

Fápmuiboahtin

Dát ásahus boahtá fábmui čuoŋománu 25. beaivve 2001.

Hálddahuščalli Outi Kostama